

a. 5709
fol. 70d
P R E L E C T U R A

JACOBI PARSONS, M. D.

E L E N C H U S

Gynaicopathologicus,

E T

O B S T E T R I C A R I U S,

T A M

Curationem MORBORUM omnium,
quibus Fœminæ in omni tempore
torquentur ;

Q U A M

A R T E M O B S T E T R I C A R I A M universam
ex Professo, indigitans.

A C C E D I T

De FOETU Nutrito, HERMAPHRODITIS,
FOETUBUSQUE MONSTROSIS.

In Usum TYRONUM.

Ritè maturos aperire partus
Lenis Ilithyia, tuere matres.

HORAT. Carm. Sæcul. lin. 13.

L O N D I N I ,

Typis J. HUGH S, prope septum versatile
majus, in vico vulgo dicto Holborn, ubi
prostant venales. 1741. [Pret. 1 s.]

P R E L E C T I O N

JACOBUS TURGEON MD.

H E L E N C H U S

Glossographia

T E

O P E T R I G A R I U S

M A U D

A V E R Y M A I L A R Y O U T T A R D O
D E T H O F O M I G I Z Z E

A D O X A

D E T H O F O M I G I Z Z E H A Y D E R
M O N T A N A Z M O T A N A Z

H E G L Y T H O M Y T

L O N D I N I

T H E L I T H O N I S P R I N T E R S
L O N D I N I 1747 [1748]

PRÆFATIO.

NON parvo hominum, quique vivunt, quique victuri sunt, bono, nostræ dedit Deus aetati, medendi disciplina uti & frui, ut auctiore, ita certiore: In qua etiam, si per nova inventa operæ aliquantum accessit & laboris, ita, per inutilium a Medicæ provinciæ finibus relegationem, aliquantum quoque, non necessariæ operæ, est recisum.

Quæ tamen scribente erat Hippocrate conditio Artes Medicas discendi

vi P R A E P A T I O.

scendi fideliter, ea est & nunc,
eritque semper, ut id experiantur
et experturi sint omnes, Artem lon-
gam esse, in vita brevi.

Verum enim vero id adeo non
quenquam, ad hæc studia natum,
ab iis deterrere, aut arcere debet,
quin potius nostra omnium studia
intendere, & cum spe bona, ac-
cendere debeat, adipiscendi partem
gloriæ ejus laudesque qua meden-
do, alii tantum & curando, scri-
bendo alii, non pauci utraque etiam
re grati cunctis amatique & lau-
dati cum vixissent sui, in per-
petuum, memores alios fecere me-
rendo.

Et auctae ac mutatae in melius
medicine pars est Obstetricaria, de
qua sibi vel præcipue gratulandum
habeat seculum nostrum, quo primum
cœpta

cœpta intelligeret, in artis perpetuis
præceptis certisque ordinatae, modum
jam perducta est.

Quo jam bono, utitur quotidie
salutari matronarum nuptarumque
omnium fœcundarum pars melior,
in partibus quoque difficilioribus, ubi
sine obstetricantis opera Medici pe-
riti, pereundum esset parturientibus
simul & nascentibus, & saepe etiam
utrisque. Qui ea nescit per quae
parturientium consulitur saluti et
nascentium in partu diffici ; nec
teneriori aetate, virginibus, nec utero
gestantium infirmis, neque a partu
recente ullis, satis prospicere nove-
rit etiam in Arte Obstetricaria, neque
cum laude poterit versari, cui non
sint nota quæ ad sexus Phsyologiam
Pathologiamque speCent univer-
sam.

Ad

viii P R E F A T I O.

Ad quam rem igitur tantam, nulli unquam vel discentium (vel currantium, negligenter agendum, et ubi ars Obstetricaria cum totius sexus Pathologiae cognitione necessario conjuncta est) ut discentibus partem consulam ego meam, Elenchum conscripsi, quem vobis dedi in manus, summa totius rei capita et vestigia, sequentem, quem docens adbibiturus sum, orans ego ut qui mecum huc in re reipublicae consulunt, prosperrime res succedat omnibus,

ELEN-

ELENCHUS

Gynaico-Pathologicus,

&c.

De Pelve.

Officium inno-
minatorum &
sacri { **D** Escriptio,
Structura Mechanica,
Cartilagines,
Cingulum,
Motus,
Usus.

Officis coc-
cygis { Situs
Divisio
Forma
Motus } in { Maribus.
Fœminis.

B

De

De Utero ejusque Appendicibus.

Uterus,	Quid? Divisio in Fundi Cervicis Forma, Substantia.	Fundum Cervicem Cavitas Foramina Glandulæ Striæ } usus.
---------	---	---

Appendices.	Tubæ Fallopianæ Ovaria, Ligamenta, Vagina,	} Situs, } Forma, } Substantia.
-------------	---	---------------------------------------

Vaginæ	Rugæ, Magnitudo, Orificium, Hymen	Quid? Situs, Usus, Imperforatio, unde Tumor.
--------	--	---

Tumor differt à	Procidentia, Schirro, Furcula extensa, Quomodo?
Tumoris	Causa, Effectus, Curatio.

De

De Generatione.

Generationis { Obscuritas,
Definitio,
Divisio in { Ovipar :
Vivipar :
Spontinascentem.
Divisionis absurditas,
Natura in { Animalibus,
Vegetabilibus.

Animalium &
& Vegetabilium { Analogia,
Ovilla,
Rudimenta.

Ovillorum { Explicatio
Motus } in { Matrice Naturali,
Extensio Pabulo Nutritio,
Umbilicus. Calore Nativo.

Systemata Diversa de Humana Generatione.

Opinio prima. { Fœtus è partibus insenilibus, ex omnibus corporis membris derivatis, & in uterum immisis, formatus.

Refutatio, ubi de { Circulatione sanguinis,
Partium ipsarum collisione,
Coitu, (tus.
Spatio temporis, in quo formatur fœ-

Op-

Opinio 2da. { Fœtus ab utroque femine (masculino scilicet & Fœminino) commixto, pastam quasi formante, à vi plastica productus.

Refutatio. { Vis plastica, quid ? Principia rerum materialiter passiva, Seminis muliebris nulla commixtio, nisi in vagina.

Opinio 3ta. { Fœtus ab Animalculis in semine virili oritur.

Refutatio, { ubi de Animalculturum actione, Spermatis tenacitate, Tubarum Fallop. { Motu, Diametro. Animalium cæde, Fœtus imperfectione.

De Animalculis in semine virili negatur à Lemonier Philosopho Parisiensi.

Opin. 4ta. { Fœtus, ex semine virili post injectio- nem, à quibusdam vasis incognitis ab- sorpto, & cum sanguine circulante us- que ad ovarium provecto, formatus.

Refutatio, { ubi de Vasis dictis, Sanguinis effusione, Seminis { commutatione, quantitate ad ovar. proiecta.

Opin.

Semine virili injecto, (tione.
 Ovaculi unius vel alterius impregna-
 Opin. deni- Tūbar. Fallop. { Officio,
 que nostra, { Motu,
 ubi de Fœcundatione, { quomodo fit?
 Gemellorum ortu,
 Ovillorum maturitatis gradibus.

Monstrum, { Quid? causa,
 Hermaphroditus { utrius. { divisio, { apud { Anti-
 { natura, { nos. { quae,

De Conceptione.

Conceptio, { Quid?
 { Quo tempore fit?
 { Fœcunditas { Viri,
 { Foemina, { quid?

Fœcunditatis signa, { Sanitate,
 à { Habitu corporis,
 { Partium conformatione,
 { Rebus { retentis
 { excretis.

Con-

	Situm,
Uteri	Statum,
	Temperamentum.
Ventris	Tormina,
	Tumorem æqualem,
	Gravedinem.
	Nauseam,
	Picam,
	Appetitum ad insolita alienatum,
Conceptionis signa, quoad	Tumorem,
	Duritiem,
Mammar.	Venas turgidas,
	Elevationem,
	Papillas majores,
	Areolas papilloosas.
	Menses suppressos,
	Fœtus motum,
	Virium dejectionem,
	Os tincæ clausum,
	Oculorum indolentiam.
Quid comparativum de	Virginibus,
	Ovariis
	Uteri } Hydropæ,
	Ascite }
	Flatu }
	Corporis,
	Mensium suppressione.

De

Fœminis etiam de foetuum
De Fœtus Nutritione.

Synonima,	A Mala
Forma,	Geformatio?
Substantia,	Substancia?
Adhæsio, quando?	Misius si dexter & na
Placenta	Non natat libere ante adhesionem.
	Plures venarum, quam arteriarum ramuli, quare?
	Papillæ venosæ.
	Circulatio sanguinis.

Placentula	Quid?	5. 11. Q
	Situs,	
	Vasa enorma,	
	Extractio nonnunquam exitiosa, quare?	

De Gestatione.

Gestatio	Quid?	
	Tempora varia cognoscenda.	
Vivificatio	Quid?	
	Quo tempore?	
Quicquid de ore Tincæ.		
Gestationis	Fœtus motu	{ Generali, Partiali.
signa à	Mammis lactantibus, Mensium suppressione.	

Observanda de	Septimo	
	Octavo	{ mensis gestationis.
	Noно	

Fœ-

Fœminarum de se sententiæ, minima quidem ex parte credenda.

An Masculinus Fœtus, vel Fœmininus, utero gestari indicatur?

An à dextra teste Mares, à sinistra Fœminæ nascantur?

Respondeatur. Post unius testis extirpatione, sexus uterque progenitur.

De Superfœtatione.

Super- fœta- tio	Quid?	
	Argumentatur de hujus	{ Natura, Possibilitate.
	Gemellis.	
Ratio, à	{ Spatio temporis à priori egressu ad exitum poster.	
Quid de gemellis	{ unicam plurimas	{ Placent. habentib.

De Mola.

Mola	Quid { In Virginibus, Post coitum.	
	Differt à { Schiro, Cancro, Aqua, Fœtu,	{ Quomodo?
	Non habet { Funem, nec Placentam	{ distinctam.

Molæ

	Causa?	Plurima, ut in Fœtus Gestatione.
		Vultus sordide coloratus.
		Plus malis & ægritudinibus dedita
	Signa	Venter { durior, magis dolens. (mulier.)
Molæ		Longius æquo geruntur molæ.
		Motus rarus.
		Mammæ flaccidæ.
		Irritantibus,
	Curatio,	Manu, Instrumento.

De situ vario Foetus in Gestatione.

	Quid?	Lassitudine,
		Defectu { Nutritionis, Quietis.
Situs	Mutatur	Longa, sine motu inter- medio, quiete.
		Motu immoderato.
		Cibi Defectu.
		Morbo vario.
	Non periodicè, seu aliqua certa lege.	

Sæpius se movet Fœtus in { Fine,
quam { Gestationis
Principio }

ob { Statum perfectiore,
Vires auctas.

C

Ap

An Fœtus { Masculinus } in { dextra
Fœmininus } { parte } { sinistra } geratur ?
Negatur, & Autopsia confutatur.

De Morbis Gravidarum.

De Vomitione.

Vomitionis	Causæ	{ Primordio in { Fine }	Gestationis.
	Tempus	{ Incipiendi Cessandi }	quoad naturæ ordinem.
	Effectus	{ Naturalis, Nonnatur.	uteri distentio; Fœt. Inedia, Abortus.
	Diagnos.	{ Naturalis Morbosæ	
	Prognos.		
	Curatio	{ Catharticis mitioribus, Venæsectione, Diæta { Parca, Subastrigentibus.	Facile solvent.

D:

De { Lumborum } Ischiorum Dolore.

Utriusque dolor	Quid?	{ Naturalis, Morbosæ. }	moderatis.
	Causæ.		
	Diagnosis		
Curatio	Requie,	{ Requie, Anodynæ, Humores evacuantibus Phlebotomia. }	moderatis.
	Anodynæ,		
	Humores evacuantibus		
	Phlebotomia.		

*De Mammarum { Tumore.
Dolore. }*

Tumor, Dolor,	Quales?	{ Venæsectione. Calore. Inunctione. }	moderatis.
	Causæ.		
	Signa.		
Curatio	Venæsectione.		
	Calore.		
	Inunctione.		
	Prognosis.		

Comprimentia omnia evitanda.

De

De { Incontinentia } Urinæ.

		Causæ.
	Signa	{ Morbosa, Causarum.
Inconti-	Curatio	Ventrem sustinentibus, Phlebotomia, Emollientibus, Refrigerantibus, Tussim Vomitum { levantibus.
nentia		Prognosis.

	Causa	{ Naturalis, Morbosa.
	Signa	
Reten-	Curatio	Ventrem attollentibus, Acrimoniam corrigentibus, Venæsectione, Emollientibus, Refrigerantibus, Cathetere.
tionis		Fotus evitandi cum balneis. Quare ?

De

De Calculo.

Signa. Inter alia, Mictus cruentus.
 Parvulus extrahatur,
 Calculi } Magnus omittendus ;
 Curatio } Emollientibus,
 Anodynis,
 Venæsectione.

Quænam evitanda ?

De Tufse. *Respiratione Læsa.*

Causæ } Naturales,
 Morbosæ.
 Signa Causarum.
 Utriusque } Cœlo } calida.
 Curatio } sereno.
 Quæ evi- } Venesæctione,
 tanda ? } Incrastantibus,
 Blanda catharsi.
 Cibi } Flatulenti,
 Irritantes, } Cœlum frigidum,
 Corporis constrictio } Oleosa, } quare?

De { *Tumore* } { *Femorum,* } & *Varice,*
 { *Dolore* } { *Crurum,* }

<i>Horum omni- um sigi- llatim.</i>	<i>Causa</i>	{ <i>Naturalis,</i>
		{ <i>Morbosa.</i>
	<i>Signa.</i>	{ <i>Requie,</i>
		{ <i>Situ corporis horizontali,</i>
	<i>Curatio</i>	{ <i>Phlebotomia,</i>
		{ <i>Leni catharſe,</i>
<i>Prognosis.</i>	{ <i>Fatu restringente,</i>	
	{ <i>Fascia comprimente,</i>	
	{ <i>Lochiis denique bene purgatis.</i>	
	<i>Abstine- at ab</i>	{ <i>Ambulatione</i>
{ <i>Equitatione</i>		
{ <i>Cibo calefaciente.</i>		

De { *Dolore* } { *Hæmorrhoidum.* }
 { *Fluxu* }

<i>Hæmor- rhoidum</i>	<i>Causæ</i>	{ <i>Naturales,</i>
		{ <i>Morboſæ.</i>
	<i>Signa.</i>	{ <i>Phlebotomia,</i>
		{ <i>Cucurbitula,</i>
	<i>Curatio</i>	{ <i>Hirudinibus,</i>
		{ <i>Emollientibus,</i>
<i>R</i>	{ <i>Leniter purgantibus,</i>	
	{ <i>Refrigerantibus,</i>	
	{ <i>Anodynīs.</i>	

Repellentia stypticaque rejicienda, nisi fluxus sit
immodicus.

Fluxus immo-
dici effectus. { Convulsio,
Lipothymia, } Matris.
Inedia, { Imbecillitas, } Infantis.
Abortio, { } Cœliques.

De Alvi Fluxu.

Alvi Fluxus { Lienteria,
Trifidus, { Diarrhæa,
Dissenteria;
Causæ sigillatim tractandæ.
Signa.
Vixit ratione subastrigentis,
Absorbentibus,
Curatio { Blanda purgatione,
Phlebotomia parca,
Restrigentibus.
Prognosis.
Abstinendum à quibusdam. Qualia?

De

De Menstruum Effusione.

Menses	An	{ Periodicè Constanter } effluant?
	Causæ	{ Plethora, Acrimoniam, Vasa laxa, } sanguinis.
Menstruum	Diagnos- sis, à	{ Redundantia, } Periodica, { Sine dolore. Ore Tincæ clauso.
	Effectus	{ Infantis inedia, Matris virium dejectio, Abortio.
Curatio	Venæsectione,	
	Requie,	
Evitanda?	Victus ratione refrigerante,	
	Medicamentis { restringentib. refrigerantib.	
	Cucurbitula,	
	Situ.	
	Coitus,	
	Motus omnimodus,	
	Stimulantia,	
	Cibus { Salsus, Piperatus, Calefaciens.	

De

De Sanguinis Profluvio.

Proflu- vii	Causa:	Placentæ solutio.
	Signa—	Lumborum } dolores, Femorum } Oris Tincæ dilatatio, Rivus sanguinis constans.
	Effectus	Lipothymia, Convulsio,
		Mors { cum } Abortu. Phlebotomia,
	Curatio	Requie, Refrigentibus } fortioribus, Incrassantibus } Contentorum extractione.
	Evitanda ?	Diluentia, Potatio larga, Motus quilibet.
		Quædam præcavenda, consideranda.

De Hydrope.

Hydrops est vel	Anasarca,	{ De his sigillatim
	Abdominalis,	
	Testium,	
	Thoracis,	
	Fœtus aqua repleti.	

D

Hy-

	Causæ.
Hdyropis	Mammæ { Pendulæ, Flaccidæ, Non lactantes.
Signa	Aquarum Borborigma, Dolor Gravedo } Ventris, Pondus
	Motus abdominis generalis, Pallor, Lividitas, } Vultus, Sitis maxime urgens, Rubra Crassa Pauca } Urina. Arenosa
	Sciendum an Tumor à { Morbo, Graviditate.
	Nonnunquam aquarum subita evacua- tio sine molestia.
	Prognosis.
	Curatio { in graviditate, extra graviditatem.

De Pudendi Labiorum Tumore.

Tumoris	Causæ,
	Signa.
	Curatio { Fotu, Unguento, Scarificatione, Hirudinibus.

De

De Febre Acuta.

Comprehenduntur { Febris continua, putrida,
 Variolæ,
 Pleuritis.

Februm acutum { Causæ,
 Diagnosis, } Singularum, suo
 Prognosis, } ordine.
 Curatio.

De Febre Intermittenti.

Febris inter- { Causa.
 mittentis { Signa.
 Prognosis. } De his sigillatim.
 Curatio.

De { Gonorrhœa.
 Lue Venerea.

Causæ.
 Signa.
 Effectus { Fœtus putridus,
 Abortus.

Curatio { Hydrargyro { Interne,
 Catharse,
 Alterantibus. } Externe.

Prognosis. Abstinendum à Salivatione.

De

De Abortu.

Quid?

Divisio trifida in { Effluxionem,
Expulsionem,
Abortum.

Abortus	Motus } nimirum,
	Coitus } nimirum,
	Stimulantia } uterum,
	Irritantia }
Causæ	Morbi acuti,
	Inedia,
	Timor,
	Ira, } subiti.
	Exhileratio,
	Fluor Albus,
	Violentia omnimoda,
	Fœtus forma vitiata,
	Matris laxitas habitus,
	Uterum comprimentia.
Signa	Oris Tincæ dilatatio,
	Fluxus sanguinis constans,
	Lumborum
	Femorum } dolores acres,
	Crurum
	Mammæ subito flaccidæ,
	Aquæ } Formatae,
	Exituræ.
	Lipothymia,
	Uteri fœtor.
Curatio	Venæsectione,
	Quiete,
	Situ,
	Corroborantibus,
	Absorbentibus.

De

De Tempore Gestationis Repleto.

Quæ evitanda? { Equitatio,
Saltatio,
Animi pathemata,
Coitus,
Motus denique omnigenus.

Quorum effectus { Situs Infantis periculosus,
Partus { Præmaturus,
Tardus.
Matris { Virium dejectio,
Ligamentorum uteri laxatio,
Placentæ solutio,
Fluxus cruentus.

Prognosis.

Quæ usurpanda ? { Quies.
Cibus { Tenuis,
Levis,
Facile ventriculo digestus,
Coctus,
Venæsectio,
Unguentum,
Mens hilaris,
Alvum { levantia.
Vesicam

De

De Partu.

Partus { Quid?
Divisio, in { Naturalem,
Difficilem.

	Aquæ diu eruptæ,
	Dolores tarde respondentes,
Partus tardi	Oris Tincæ { Durities, signa. Matris } Inflexibilitas,
	Fœtus } Imbecilitas.

Partus futuri signa	Dolores	Lumborum	} alterni
		Ventris	
	Tumor ventris, inferius dilapsus,		
	Urinæ major suppressio,		
	Oris Tincæ	Attenuatio,	} ejactio.
		Dilatatio,	
	Humorum		} ejactio.
	Mucilaginis cujusdam		

Partus fere ad- stantis signa	<table border="0"> <tr> <td>Dolores</td><td style="vertical-align: top;"> { fortiores, frequentiores, </td></tr> <tr> <td>Conatus</td><td style="vertical-align: top;"> { Fortes, Infernè protendentes, Doloribus respondentes </td></tr> <tr> <td>Aquarum collectio,</td><td></td></tr> <tr> <td>Rubor</td><td style="vertical-align: top;">Oculorum,</td></tr> <tr> <td>Tumor</td><td style="vertical-align: top;"> { Faciei, Labiorum pudendi, </td></tr> <tr> <td>Vomitus</td><td></td></tr> </table>	Dolores	{ fortiores, frequentiores,	Conatus	{ Fortes, Infernè protendentes, Doloribus respondentes	Aquarum collectio,		Rubor	Oculorum,	Tumor	{ Faciei, Labiorum pudendi,	Vomitus	
Dolores	{ fortiores, frequentiores,												
Conatus	{ Fortes, Infernè protendentes, Doloribus respondentes												
Aquarum collectio,													
Rubor	Oculorum,												
Tumor	{ Faciei, Labiorum pudendi,												
Vomitus													

Infantis statim
exituri signa.

Aquarum eruptio,
Tremor } totius corporis,
Calor }
Dolores frequentissimi,
Infantis caput jam in meatu.

Eruptis aquis
necessaria]

Tactus frequens. quare?
Inunctio larga,
Matris corpus interdum erectum,
Cardiaca,
Vesica urinaria } vacui.
Alvus

Partu fere adstante

Quæ agenda?
Evitanda? Membranæ ne
manu rumpantur.

Talis Rupturæ
Effectus

Fœtus ficcus manet,
Dolores pene cessant,
Fœtus } Utero compressus,
} Mortuus,
Extractio violenta.

Mater sit

à Morbis immunis,
Bene formata,
Fortis,
Ætatis mediocris.

Ætatis maturæ,
Vigens,
Sanus,
Bene formatus,
Vultus retrospectet,
Caput se præsentet.

Partus naturalis
Conditiones

Fœtus

Membranæ sponte rumpantur,
Aquæ copiose effluant,
Infans cito sequatur.

Capite se Præsentante.

Imprimis, quæ { Inquirenda ?
Agenda ?
Evitanda ?

Ne manu venter comprimatur!

Effectus	{	Uteri	{	Contusio, Dolor, Inflammatio,
		Fœtus	{	Contusio, Situs obliquus.

Prognosis.

De quibus Observatio critica.

Cavendum ne funis implicitur { Collo,
Membris.

Quid de Facie Infantis { Antrorsum
Retrosum
Deorsum
Alterutring; } spectante.

Capite

Capite Vaginam protrudente.

Causæ { Uteri ligamentorum relaxatio,
Affectiones Hydropicæ,
Fluor albus.

Signa. Rugæ magnæ, Sphincteris instar, capitū cedentes.

Curatio	Dum protruditur infans	Vaginae descensus repulsione, Inunctione, Post partum reductione.
	Abstinentia à	Situ erecto, Ambulatione, Restrингентibus, Emollientibus,
Restringentium	Effectus	Lachiorum suppressio, unde Febres, Tumores, Inflammatio, Sphacelus.
Emollientium.		Uteri relaxatio apcta, Sanguinis profluvium.

Capite in Meatu restante.

Causa	Matris	Exiguitas,
		Ætas { junior, provectionis,
		Distortio, Imbecillitas, Dolorum cessatio. (grandius,
		Fœtus { Caput æquo præ- Hydrocephalos.
Capitis moræ	Matris	Lipothymia, Vaginæ sphacelus, Urinæ { inconti- Stercoris } nentia, Convulsio,
		Fœtus Mors.
		Prognosis.
		Confortantibus, Partus dolores promoventib. Unguento, Clysmate, Extractione.
Curatio		

Ca-

*Capite jam nato, Humeris autem
remanentibus.*

Hume- rorum moræ	Causæ	{ Fœtus Humeri } Male formati, Æquo grandiores,
	Obste- tricis	{ Ignorantia, Indolentia, Senectus, Imbecillitas. Uteri occlusio, Convulsio,
Effectus	Matris	{ Vaginae } inflammatio, sphacelo, Mors. Fœtus Suffocatio.
	Curatio, ut artis est	{ Manu } extrahente. { Instrumento }

*Humeris jam emissis, Corpore non
prosequente.*

Corporis resistentis	Causa	{ Thoracis } Hydrops. Abdominis }
	Curatio	Molem minuendo, Aquas evacuando, Fœtum denique extrahendo,

Quomodo ?

Hactenus

Hactenus de variis casibus, quibus
se Caput præsentet.

Sequitur de Partus difficilis casibus,
etiam variis, ubi aliae corporis
partes se præsentant.

De Partu Difficili.

Partus difficilis	Quid?	Causa	Matris	Junior	{ aetas,
	Divisio?			Provectionis	
				Forma enorma,	
				Macilenta	
Fœtus		Fœtus	Obesitas	nimia,	
				Syncope,	
				Virium labefactio,	
				Convulsio.	
Diagnosis		Diagnosis	Imbecillitas,		
				Amplitudo,	
				Forma monstrosa,	
				Hydrops,	
Prognosis		Prognosis	Remorat. post aquas	Cum fune implicat.	
				Situs malus,	
				Mors.	
				Causarum quarumcunque.	

Situum

Situum Foetus se præsentantibus variorum { Causa generalis,
 Diagnosis,
 Prognosis,
 Enumeratio.

Pedibus se præsentantibus.

Quid de More extrahendi { Veterum,
 Recentiorum.

Quænam statim { Agenda,
 Evitanda.

Modus extrahendi efficacissimus.

Extremitatibus Inferioribus extractis,

Abdomine tamen obstante.

Resistentiæ Causa { Hydrops,
 Flatus,
 Structura Monstrofa.

Curatio ; Promoveatur extractio { Punctione,
 Incisione.

Ca-

Capite in Utero relicto.

Causæ   *Hydrocephalus,*
                   Caput aliter æquo majus,
                   Fœtus   Mortuus,
                   Putridus.
                   Matris Oris Tinctæ coarctatio.
Capitis extractio fit { *Manu,*
                   Instrumento.

Caput Placentam præeat. Quare?

Pede tantum uno se præsentante.

Cavendum ne { *Solus nimie protrudatur,*
                   Funis pedi implicantur.
Quid { *Agendum* } *in genere.*
                   Evitandum

Facie { *se præsentante.*
Aure { *se præsentante.*

Dolores ? *ne prius augeantur, quam—*
Conatus

— *Fœtus* { *Caput,*
                   vel } *promoveatur.*
                   Pedes

Quare?
Methodus extrahendi.

Manu

Manu five altera, five ambabus se
præsentantibus.

Cum } Capite vel Fune,
Sine } Plurima Consideranda.

De } Duritie   } Cervicis uteri,
    } Angustia   } Temporis spatio ab aquis eruptis.

Prognosis Infelix.

Quo arctius circa brachium constringitur uteri cer-
vix; eo sit exitiosior tam Matris quam Foetus
fors.

Quomodo extrahendus Foetus?

Quid de Methodis variorum?

Manus ubi cum *Pedibus* se præ-
sentent.

Pedes à Manibus dijudicentur.

Methodus Foetum extrahendi.

Prognosis.

Quorundam Methodus extrahendi perscrutata.

Genuum

Genuum Praefentatio.

Genu à capite tactu dijudicandum.

Quomodo?

Diagnosis.

Modus extrahendi.

Dorso, } se praesentantibus.
Scapulis, }

Diagnosis.

Quo longius pars se praesentans à
Prognosis. pedibus distat, eo difficilius Foetus
fit extractio.

Cum se Nates praesentent, meatu adhuc va-
cuo, Pedes explorentur; conaminibus doloribus
que maturius urgentibus & fortius, nullatenus
repellendus est Foetus; tunc enim in meatum
conatu jam ingressus est, ideoque hoc modo par-
tus promovendus.

Quomodo?

Sententiae variorum de partu hujusmodi.

Sterno, }
Ventre, } se praesentantibus.
Coxas,

Diagnosis   }
Prognosis   } Cujuslibet.

A Præsentatione { Sterni } Funis enata.

Horum Præsentationis & Corporis distractio.
effectus Circulatio impedita

Curatio { Funis reductione } celer,
Foetus extractione }
Quare?

Methodus omnia educendi.

*Placenta ab Utero delapsa, prius se
praesentante.*

Effectus { Fluxus sanguinis.
Foetus { Compressus,
            { Mortuus.

Prognosis.

**Curatio. Extractione præpropera,
utriusque. Quare?**

An prius Fœtus quam placenta extrahatur.

下

Dr

De Gemellis.

Diagnosis.

Observandum	Natura, prioris Fœtus membranæ rumpantur.
Præcavendum	Arte posterioris. Post prioris exitum, ne mora posteriore tardat. Quare? Ut Placenta, nisi post omnia, non evellatur.
	Ne gemelli sibi invicem adhaerent.
	Quomodo Dignoscendum? [reant.]

Prognosis.

Utriusque extractio, quî fiat.
Non raro ob ignorantiam Obstetricis relictus est
in Utero Fœtus alter, post unius eductionem;
Quamobrem?

Diagnosis.

Prognosis.

Quid agendum hoc in statu?

De Fœtu Hydropico.

Hydrops	Trifarius est, viz. Qui continetur in Capite, Thorace, Ventre.
	Diagnosis,
	Prognosis,
	Modus extrahendi,
	Fœtus Hydropicus differt a Monstroso Quare?
	Diagnosis,
	Prognosis,
	Quomodo hujus fit extractio?

De

De Fœtu Mortuo.

Causa	Matris	Terror subitus,
		Motus inordinatus,
Signa	Matris	Inedia,
		Sanguinis profluvium,
Fœtus		Morbi acuti,
		Aquaæ jamdiu elapsæ,
		Partus commoratio,
		Epilepsia,
		Violentia denique quævis.
		Lipothymia,
		Abdominis { Frigus,
		{ Pondus gravans,
		Rigores,
		Mammæ Flaccidæ,
		Convulsio,
		Fætor { humorum,
		{ aquarum,
		Expirationis graveolentia,
		Vultus subcæruleus.
		Motus diu cessatus } { Fune,
		in } { Brachio,
		Pulsus abolitus } frigus,
		Funis ejeciti }
		Brachii }
		Pedis
		Capitis mollities,
		Ossa cranii se mutuo perlabentes,
		Meconii ejectio.

Prognosia.

Extrahatur { Manu,
                { Instrumento. Quale?

Quomodo?

De Placenta.

Placenta	$\left\{ \begin{array}{l} \text{Quid?} \\ \text{Uſus?} \end{array} \right.$	$\left\{ \begin{array}{l} \text{Recipere,} \\ \text{percolare,} \\ \text{defæcare,} \\ \text{emittere,} \end{array} \right.$	Sanguinem Maternum.
Placentæ morbi	Flacciditas Putriditas Dilaceratio	$\left\{ \begin{array}{l} \text{Sanguinis} \\ \text{unde} \\ \text{Saniei} \end{array} \right\}$	effluxio Adhæſio, Inflammatio, Gangræna,
Placenta	$\left\{ \begin{array}{l} \text{Extrahitur} \\ \text{Expellitur} \end{array} \right.$	$\left\{ \begin{array}{l} \text{Manu,} \\ \text{Aperientibus,} \\ \text{Irritantibus.} \end{array} \right.$	

De Fune.

Funis	$\left\{ \begin{array}{l} \text{Quid?} \\ \text{Uſus.} \end{array} \right.$	$\left\{ \begin{array}{l} \text{Ad Fœtum ducere,} \\ \text{Ad Placentam redu-} \\ \text{cere.} \end{array} \right.$
	Morbosus cum sit	$\left\{ \begin{array}{l} \text{Longior} \\ \text{Brevior} \\ \text{Marcidus,} \\ \text{Tortuosus.} \end{array} \right\} \text{æquo,}$

Effectus

Effectus

Funis

æquo { **Longioris**
Brevioris } Funis implicatio cum
Fœtu,
Placentæ solutio im-
provisa,
Uteri divulsio vio-
lenta,
Uteri Inflammatio
Sphacelo,
Sanguinis profluvium.

Marcidi   { Fœtus inedia, } ante
Tortuosi   Mors,   } partum
                    Funis abruptio in par-
                    tu.

De Membranis,

Membra-   { Quænam ?
narum   Ufus,
                    Morbi,   { Exilitas
                    Crassitudo } nimia

Membranis Exilioribus,   { Aquarium eruptio præ-
                    matura fit,
                    Fœtus mors,
                    Abortus.

Membranis   { Uterus dilatari nequit,
Crassioribus   Nullum aquarium incrementum,
                    Fœtus   { Præter naturam comprimitur,
                    Moritur,
                    Utero ejicitur.

De Lochiis.

Lochia { Quid ?

Usus,

Quantitas,

Duratio,

Lochior.

Signa	bonor.	{ Coloris commutatio ? idonea
		Consistentia,

malor.	Color immutabilis,
	Consistentia nimis { Crassa,

Graveolentia,	Rara.
	Quantitas non diminuta

Curatio.

*De Doloribus Posthumis.*Dolores { Quid ?
posthumi

Cause	Flatus in Intestinis,
	Excrements dura,

Effectus	Quid alienum in utero re-
	manens,

Curatio	Lochlorum suppressio,
	Uteri ligamentorum dilatatio.

Dolorum
posthum.

Effectus	Vigilia,
	Delirium,

Curatio	Sitis,
	Febris.

Curatio	Emollientibus,
	Oleosis,

Curatio	Carminativis,
	Clysmate,

Curatio	Callidis Ventri applicatis,
	Anodynias.

De Morbis post Partum Accidentibus.

De Lochiis suppressis.

Causæ	Refrigerantia	imperitè ex-
	Restringentia	hibita,
	Diarrhæa,	
	Algor,	
	Uteri Inflammatio.	
Effectus	Febris acuta,	
	Rigores,	
	Dolor	Mammar,
	Abscessus	Ventris,
		Lumborum,
		Crurum,
	Delirium,	
	Mania,	
	Convulsio,	
	Respiratio læsa,	
Lochiorum suppressor.	Abscessus,	
	Uteri	Schirrus,
		Ulcus,
		Gangraena,
Curatio	Mors.	
	Prognosis effectuum singulorum.	
	Phlebotomia,	
	Enemate,	
	Catharticus,	
	Fotu,	
	Aperientibus.	

De Lochiis Profluentibus.

Lochiorum profluenti- um	Cauſæ	Quid alienum in Utero; Regimen } calid. Diæta Obstetricis imperitia, Ruptura vasis forte utero præter naturam inhæren. Virium dejectio, Syncope, Lipothymia, Convulsio, Anasarca, Mors.
	Effectus	Prognosis generalis.
		Retrum Alienarum } Extractione, ex utero } Expulsione, Phlebotomia, Diæta } Subastrigent. Regimine } Refrigerant. Cardiacis, Hypnoticis, Requie, Situ,
Curatio		Abſtinentia à } Potu largo, } Motu.

(639)

Mammar. { Inflammatio,
Abscessus.

Inflamm. { Causæ,
Abscessus { Effectus, } sigillatim tractand.
Curatio,

Papillar. { Excoriatio,
Decidium.

Excoriationis { Causæ,
Decidii { Curatio,
Lac { Coagulatum, quomodo attenuandum,
Profusum, quomodo { eliciendum,
discutiendum.

Perinæi Ruptura.

Rupturæ {
Effectus { Stercoris incontinentia,
Per Vulvam ejectio.
Curatio, { Sutura,
Topics agglutinantibus,
Corpore supino,
Femoribus compressis,
Requia.

G. . . . .
Lac.

Labior. Pudendi { *Contusio,*
Fissura,
Inflammatio,
Abscessus.

Horumce { *Causæ* } singulorum.
{i} *Curatio*

Procidentia Uteri.

<i>Proci-</i> <i>dentiaæ</i> <i>Uteri</i>	<i>Causæ</i> antece- dentes.	{ <i>Frigus in utero post partum</i> (susceptus, <i>Balneorum usus frequentior,</i> <i>Saltus,</i> <i>Motus quivis violentus in</i> (Puerperio. <i>Fœtus,</i> } <i>extractio vio-</i> <i>Secundin.</i> } <i>lenta,</i> <i>Catarrhus</i> <i>Fluor Albus</i> } <i>Diuturnus.</i>
	<i>Causæ prox-</i> imæ.	
<i>Curatio</i>	<i>Diagnosis.</i>	{ <i>Ligamentor.</i> } <i>Ruptio,</i> <i>Relaxatio.</i>
	<i>Prognosis.</i>	
<i>Urinae,</i> <i>Stercoris,</i>	<i>Alvum exonerantibus,</i>	{ <i>Incontinentia.</i>
	<i>Venæsectione,</i>	
	<i>Reductione,</i>	
	<i>Pessario,</i>	
	<i>Fotu restringente.</i>	
<i>Curatio</i>	<i>Corroborantibus in genere.</i>	

Causæ } *utriusque separatim.*
{i} *Curatio*

Causæ,	Coporis	Habitus vitiosus, Frigida intemperies, Reliqua Lochiorum diu retentorum, Vasorum
	Compagis uterinæ	Imbecillitas,
	Glandularum	
	Partus difficultis	
	Abortus,	
	Coitus immoderatus,	
	Violentia in	Lumbos, Ventrem,
	Motus	Violentus, Diuturnus.
	Colore	Albicante, Pallido, Flavo, Viridi, Aquofo, Subnigro,
	Diagnosīs à	Consistentia tenuiore, Qualitate Gravienti, Rarius acri,
Floris	Vultus pallore,	
	Inappetentia,	
	Pica,	
	Malacia,	
	Nausea,	
	Respiratione læsa,	
	Virium dejectione,	
	Tumore	Oculorum,
	Gravedine	
	Corporis lassitudine,	
Diagnosīs à Matris	Macrōre,	
	Tristitia,	
	Urina turbida,	
	Lumborum	Dolore,
	Pedum	Torpore,
	Manus	
	Ructibus	acridis, nidorofis,
	Prognosīs.	
	Gonorrhœæ	Stillicidio.
	Uteri Ulceris	
Differt à	Quomodo?	
	Evacuantibus in genere,	
	Alterantibus,	
	Corroborantibus,	
	Subastrigentibus,	
	Emplastro lumbali,	
Curatio,	Victus denique ratione.	
		D.

De Uteri Inflammatione.

Inflammationis	Causæ	Partus laboriosus, Abortio, Pudendi Uteri Aer frigidus, Coitus Motus } immodicus, Ictus aliaque violentia, Alimenta Pestaria } Acria
	Signa	Uteri { Dolor, Gravedo, Urinæ } expulsio dolorifica, Stercoris Mensium suppressio, Febris Ardens Vomitio, Convulsio, Delirium, Singultus. Abscessum, Ulcus, Schirrum, Cancrum,
Sæpe degenerat in	Prognosis.	Phlebotomia reiterata, Alvum leniter exonerantibus, Refrigerantibus, Injectione, Anodynis.
	Curatio	

De

(53.)

Ds. Uteri Ulcere.

De Uteri Ulcere.

Res omnes inflammationem inducentes,
Vulnra,
Lues Venerea.

Causa Antecedentes.

Causa proxima, — Abscessus disruptus.

Ulceris

Diagnos: { Dolor uteri pungens ;
Materiae purulentis emissio.

Prognosis.

Curatio, { Venæsectione,
Purgantibus, Purgantibus,
Detergentibus,
Exfificantibus,
Injectione,
Aliisque, pro ratione catarum.

Ds

De Uteri Schirro.

Causæ	{	Cohibitio	{	Menstrum, Lochiorum,
		Aer	{	frigid. Alimentum intempestive sumpt.
Schirri	{	Uterus	{	Auctus, Ponderosus, Erecto corpore, quasi pro- lapsurus.
		Diag. nosis	{	Alvi, exoneratione impedita, Vesica dolorifica, Oris tincæ durities, Vaginae inæqualitas.
Curatio	{	Jam in	{	Vesicam trans- f. Anum latus.
		Dolor	{	Lumborum, Ischiorum, vellicans. Femorum,
Prognosia	{	Emollientibus,	{	Pungentibus Decrassantibus
		Aperientibus,	{	Chinclo Blanda purgatione,
		Anodynis.		

De

De Uteri Cancro.

Quid?

Causæ { Quæcunque Schirrum produ-
Schirrus male curatus.

Cancri

Diag-
nofis

Effectus

Prognos.

Curatio

Fluxus	Acris,
	Fœtidus,
	Cruentus,
	Fuscus,
	Niger,
	Sanguinis

Tenuis,
Grumosi.

Schirri Signa,
Dolor ab ejectis excrementis ex-
crucians.

Vasorum erosio,
Sanguinis Profluvium,
Mors.

Anodynis,
Hypnoticis,
Alimento lactario.

De

De Morbis Infantum.

Lingua Obstricta,	
Podex	
Pudendum	Imperfossi,
Imbécillitas,	
Contusiones a partu,	
Colli—	Excoriatio,
Inguinum	Inflammatio,
Aphtha,	
Dentitio dolorosa,	
Convulsio,	
Capitis	Scabies,
Faciei	
Erysipelas,	
Vomitio,	
Diarrhaea,	
Variolæ,	
Lues Venerea,	
Horum singulorum	Causæ, Signa, Curatio.

E I N J S

ERRATA.

*Præfat. p. vi. l. 19. pro medicine leg. medicinæ. P.
l. 13. pro Superfœtaio leg. Superfœtatio. P. 23. l. 11.
Diffenteria leg. Dysenteria. P. 26. l. 11. pro Hdyropis
Hydropis. P. 43. l. 25. pro Perlabentes leg. Perlabentia.*